

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudkyň JUDr. Jitky Hroudové a JUDr. Evy Rybářové v právní věci žalobce: **P. M.**, narozen X., bytem v B., v řízení zastoupeného JUDr. Vilémem Urbíšem, advokátem se sídlem v Bruntále, Eduarda Beneše 21, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí ČR**, se sídlem Praha 10, Vršovická 1442/65, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne **2.4.2013**, čj: **230/580/13, 8387/ENV, sp.zn. 000372/A-10**

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ČR ze dne 2.4.2013, čj: **230/580/13, 8387/ENV se z r u š u j e** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 21.951,02 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Viléma Urbíše, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhá přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného, kterým zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 4.12.2012, čj: ČIŽP/49/OOP/SR01/1206762.015/12/VTH, jímž byla žalobci uložena pokuta za porušení zákona o ochraně přírody a krajiny ve výši 100.000 Kč a uložena povinnost nahradit náklady správního řízení paušální částkou 1.000 Kč.

Žalobce vytýká žalovanému, že provádí svůj vlastní výklad daňového dokladu č. 110100333 ze dne 21.12.2011, který je dle jeho názoru upravený, změněný odvolatelem cca po roce vystavení i splatnosti daňového dokladu předloženého základní školou, že je naprosto nevěrohodný a nemůže být akceptován jako relevantní důkaz. Účetní doklad ale žalovaný nemůže vykládat. Podle žalobce není podstatný text faktury, ale obsah podkladů, na základě kterých byla vystavena faktura, a to jsou záznamy o provozu motorového vozidla a zde není uvedeno nic o tom, že by firma Melichárek nebo její zaměstnanec prováděli samotný ořez stromu.

Žalobce dále zpochybňuje závěr žalovaného o pachateli deliktu, když provedeným dokazováním nebylo zjištěno, zda osoba, která provedla samotný řez, byla v zaměstnaneckém poměru vůči firmě Melichárek či nikoli. On sám není povinen označovat osobu, která je vůči němu blízká a není povinen sám sebe obviňovat. Poukázal na to, že svědkyně P. sama tvrdí, že vlastní ořez provedla osoba jí blízká. Ohledně této otázky vznikly rozpory, které nebyly provedeným dokazováním odstraněny. Nelze tak jednoznačně uzavřít, že to byl žalobce, kdo nese objektivní odpovědnost za ořez stromů. Žalobce pak odkázal na ustanovení § 15 obchodního zákoníku a to ve vztahu k oprávněním a zjišťování úlohy školníka základní školy v průběhu realizace ořezu dřevin, což žalovaný považoval za nepodstatné. Dále pak žalobce namítal, že spis není číslován a není tím dána jeho objektivita. Žalobce pak s odkazem na judikaturu uvedl, že pokud nejsou odstraněny pochybnosti ohledně určení sankčně odpovědného subjektu, nelze pokutu bez dalšího uložit jen jednomu ze subjektů přicházejících v úvahu. Oba správní orgány jsou přesvědčeny, že subjektem, který se dopustil protiprávního jednání, tj. ořezu stromů, je žalobce. Tento závěr zdůvodňují tím, že je osobou, která nabízí na svých internetových stránkách ořez stromů apod. Žalobce však zdůraznil, že již od počátku se brání tím, že to nebyl on, kdo samotný ořez provedl, tj. kdo držel pilu v ruce, ale že pro tento účel poskytl jen manipulační plošinu. Správní orgány tak nerespektovaly základní zásadu trestního řízení, což je v pochybnostech ve prospěch „in dubio pro reo“.

Žalobce dále zdůraznil, že dostal zapláceno za použití plošin, nikoliv za samotný ořez. Částka za ořez by byla daleko vyšší. Dále namítal, že uložená pokuta několikanásobně přesahuje fakturovanou částku, i to že stromy ořezem nezahynuly, když dle názoru žalované byly poškozeny, nikoli však nenávratně. V daném případě nebylo zjištěno, kdo držel pilu, i když objektivně odpovědný je právě ten, kdo řezal a poškozoval. Stojí zde proti sobě dvě verze, jedna verze obviněného, že to byla osoba jemu blízká a proto není povinen sdělit jeho jméno, a druhá verze ředitelky Mgr. P., že to byla osoba jí blízká, a proto také není povinna sdělovat její jméno. Řidič M. v daném místě a čase pouze obsluhoval plošinu, což vyplývá z dokladů. Nelze ale říci, že pilu držel pan M. Z listinných důkazů, tj. ze záznamu o provozu motorového vozidla, nevyplývá, že by byl někdo jiný z firmy M. přítomen na místě samém v době ořezu. Pokud by to tak bylo, byla by tato skutečnost zaznamenána v záznamu o provozu vozidla. Pokud by soud neshledal tyto námitky důvodné, namítá žalobce, že je pak nutné zkoumat, zda uložená pokuta byla uložena v rámci zákona a zda respektuje princip proporcionality. Pokud byla výše pokuty odůvodněna i tím, že kolem místa poškozených stromů denně prochází spousta lidí, jedná se o zavádějící údaj. V budově, u které stojí obřezané stromy, je umístěna základní škola I. stupně, tj. třída 1. - 5., která má zapsaných 50 žáků. Celkově tato škola má v letošním roce 2012/2013 zapsáno 120 a v loňském roce měla 136 žáků. Jedná se tak o typ školy, které se říká „zvláštní škola“. Rodiče těchto dětí i děti samotné řeší jiné problémy v životě, než aby vnímali, zda ořez stromu kolem budovy školy je proveden tak, či onak. Správní orgán rozhodoval bez znalosti místní problematiky.

Žalobce namítá, že byl zkrácen na svých právech a to i z důvodu, že žalovaný neprovedl navržené důkazy, např. záznamy o provozu motorového vozidla, a navíc zjištěný skutkový stav nesprávně vyhodnotil. Správní orgány překročily zákonem stanovené meze správního uvážení. Navíc podotkl, že řízení bylo zahájeno na základě anonymního oznámení.

Žalobce pak navrhl, aby soud v případě, že bude námitky považovat za nedůvodné, upustil od trestu za správní delikt anebo jej snížil v mezích zákonem dovolených. Výše uložené pokuty se jeví žalobci jako likvidační a nebyla dodržena zásada proporcionality. Obě strany pak poukazují na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20.4.2010, čj: 1 As 9/2008, i když každá uvádí jinou část tohoto rozhodnutí.

Žalobce shrnul své žalobní body tak, že správní orgány se nezabývaly důsledně jeho námitkami a obhajobou, čímž řízení zatížily vadou, nezjistily úplně a správně skutkový stav v tom, kdo vlastní ořez stromu provedl, nezabývaly se námitkami ohledně majetkových poměrů při rozhodování o výši uložené pokuty. S ohledem na usnesení NSS ČR ohledně pokut zdůraznil počet zaměstnanců firmy v roce 2011, což bylo 7, v roce 2012 už jen 2 a v letošním roce, tj. 2013, již nikdo.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě odkázal na obě napadená rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. K odpovědnosti žalobce uvedl, že odpovědnost za jiný správní delikt má objektivní charakter, jedná se o odpovědnost za následek a postačí tak (za předpokladu existence společenské škodlivosti) příčinná souvislost mezi porušením právního předpisu a následkem takového jednání, a to bez nutnosti prokazování zavinění. V rámci kontroly dodržování zákona vedené Českou inspekcí životního prostředí uvedla ředitelka základní školy Mgr. P. P., že u žalobce objednala telefonicky ořez předmětných dřevin, a to z důvodu jejich stínění zanášení okapu padajícím listím. Žalobci bylo zapláceno za to, co je uvedeno na dokladu vystaveném dne 21.12.2011, tedy za ořez. Fakturu předal Mgr. P. žalobce osobně. Mgr. P. pak v dodatečném vyjádření uvedla, že stromy neřezal pan M., že je řezala osoba jí blízká. V průběhu výslechu (za přítomnosti žalobce) Mgr. P. uvedla, že u žalobce objednávala ořez stromů, přičemž tento ořez neobjednávala u žádné další osoby. V průběhu předmětného správního řízení obdržela Česká inspekce životního prostředí požadavek žalobce na vyměnění výše specifikovaného daňového dokladu za daňový doklad stejného čísla, který však žalobce změnil v to smyslu, že účtuje základní škole za použití plošiny při ořezu stromů. ČIŽP k této změně, provedené cca po jednom roce od data prokazatelného vystavení, uvedla, že jde ze strany žalobce o změnu účelovou, s cílem vyhnout se odpovědnosti za dané protiprávní jednání. Jako nevěrohodné shledala ČIŽP i tvrzení žalobce, že v případech zapůjčení plošiny standardně účtuje ořez dřevin, neboť k takovému postupu odvolatele není žádný relevantní důvod. S tímto závěrem ČIŽP se ztotožnil i žalovaný. Žalovaný má tak za prokázané, že žalobce jako fyzická osoba při výkonu podnikatelské činnosti přijal od ZŠ jednající ředitelkou Mgr. P. telefonickou objednávku na ořez předmětných dřevin. Žalovaný má rovněž za jednoznačně prokázané, že ořez předmětných dřevin byl žalobcem vyúčtován základní škole daňovým dokladem ze dne 21.12.2011. Za právnické osoby a shodně i fyzické osoby při výkonu podnikatelské činnosti jedná v rozsahu svého pracovního zařazení jejich zaměstnanci, v daném případě tak žalovaný považuje za zcela nepodstatné zjišťovat konkrétní osobu, která fyzicky ořez předmětných dřevin realizovala tím, že držela pilu.

K žalobním námitkám, týkajícím se zkrácení žalobce na jeho právech neprovedením důkazů uvádí žalovaný, že se vypořádal se všemi námitkami žalobce i s jeho návrhy na

provedení důkazů. Uvedl, že žalobce své návrhy uplatnil až v průběhu odvolacího řízení a své odvolání 2x doplnil, ačkoli je mohl uplatnit prokazatelně již v průběhu prvoinstančního řízení před Českou inspekcí životního prostředí. Dále poukázal, že v souladu se zásadou materiální pravdy není správní orgán povinen zjišťovat spolehlivě úplný stav věci, tj. všechny skutečnosti, které by mohly s tímto případem souviset, ale v souladu se zásadou procesní ekonomie postačí, pokud zjistí tolik informací, kolik jich potřebuje pro učinění daného procesního úkonu. Navrhované doplnění dokazování směřovalo ke zjištění úplného stavu věci. Předmětné záznamy o provozu motorového vozidla hodnotí na straně 12 žalobou napadeného rozhodnutí.

K žalobním námitkám, týkajícím se výše pokuty uvedl, že závažnost protiprávního jednání byla inspekcí vyhodnocena jako vysoká, a to zejména s ohledem na skutečnost, že se žalobce ořezem dřevin v rámci své podnikatelské činnosti běžně zabývá a měla mu být tudíž známa správná technologie ořezu dřevin. Navíc lokalita se nachází v těsné blízkosti základní školy. Rozsah způsobené újmy k ochraně přírody a krajiny vyhodnotila ČIŽP jako střední, zejména s ohledem na skutečnost, že došlo k trvalému a podstatnému snížení ekologických a estetických funkcí 11 kusů dřevin (z toho šest kusů dřevin je dřevinami dlouhověkými) středně velkého obvodu kmene. Přihlédla též k ekologické hodnotě daných dřevin, která by při vyčíslení dle metodiky Agentury ochrany přírody a krajiny dosáhla hodnoty několika stovek tisíc Kč. Jako okolnost polehčující zohlednila inspekce skutečnost, že zásah provedený žalobcem bude mít negativní vliv pouze v bezprostřední okolí lokality, nikoli na životní prostředí v širším kontextu. Žalovaný tak vyjádřil přesvědčení, že inspekce přihlédla ke všem relevantním okolnostem a ke všem kritériím daným ustanovení § 88 odst. 3 zákona. Z námitek je patrné, že žalobce nepovažoval pokutu za likvidační, ale pouze za nepřiměřenou s ohledem na skutečnost, že předmětné dřeviny nebyly zničeny. Považuje za neadekvátní částce 26.400 Kč, fakturované za „provoz plošin“. Žalovaný však pokutu za nepřiměřenou nepovažuje a odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 1 As 9/2008 ze dne 20.4.2010. Uložená pokuta představuje pouze cca 10 % horní hranice sazby stanovené zákonem, a k protiprávnímu jednání žalobce došlo za účelem zisku, žalobce v průběhu správního řízení nenamítal možnost ohrožení své existence uložením sankce v zákonném rozpětí, proto neměla inspekce důvod se majetkovými poměry žalobce zabývat. Ani v průběhu odvolacího řízení žalobce nenamítal likvidační charakter pokuty, např. specifikaci svých majetkových poměrů, pouze poukazoval na její nepřiměřenost ve vztahu k následkům svého jednání nebo zisku plynoucího z tohoto jednání. V průběhu předmětného správního řízení žádné známé skutečnosti nenasvědčovaly tomu, že by pokuta uložená rozhodnutím inspekce mohla mít pro žalobce likvidační účinky.

U jednání soudu setrvali účastníci na svých dosavadních stanoviscích.

Ze správního spisu předloženého žalovaným správním orgánem zjistil soud, že dne 14.5.2012 kontaktoval inspektor ČIŽP Městský úřad v Bruntále k získání informací ohledně ořezu dřevin kolem Základní školy v Bruntále na ulici Rýmařovská s tím, že mu pracovnice úřadu sdělila, že ořez prováděl pan P. M. z Bruntálu, který vystavil dne 21.12.2011 fakturu, ve které účtoval za ořez stromů částku 26.400 Kč. Dne 21.5.2012 byl žalobce vyrozuměn o prováděné kontrole, která proběhla dne 4.5.2012. Další kontrola proběhla přímo na pozemku dne 4.6.2012. Při této kontrole žalobce uvedl, že ořez dřevin neprováděl, dodal pouze plošinu k ořezu dřevin, ví, kdo ořez předmětných dřevin prováděl, jméno osoby ale nesdělí, jelikož se jedná o osobu blízkou. Ořez byl proveden od 1.12. do 9.12.2011. Plošinu obsluhoval osobně a

byl přítomen sám. V průběhu ořezu osobu blízkou upozorňoval na to, že má ořez provádět výše. Osoba toho ale nedbala a odpověděla, že škola chce provést ořez ve výšce okapu. Ořez předmětných dřevin objednávala škola, přítomen převzetí prací byl, předání prací proběhlo za účasti školníka, který byl spokojen. Pokud jde o obsah faktury, uvedl, že to tak píše vždy, jedná se ale pouze o částku za zapůjčení plošiny. Celkový ořez by stál nějakých 50.000 Kč.

Další kontrola proběhla v ZŠ Rýmařovská a ředitelka základní školy při ní uvedla, že telefonicky u pana M. objednala ořez dřevin před budovou základní školy. Měla představu o prosvětlení korun a jejich snížení a měla za to, že pan M. má odbornou firmu ořezání dřevin, proto ořez ponechala v jeho kompetenci. Zaplatila za to, co je uvedeno na faktuře, to znamená, že bylo zapláceno za ořez dřevin. Konkrétní osobu, která ořez prováděla, ona neviděla, neboť v té době v budově probíhaly stavební práce a na kontrolování ořezu neměla čas. Fakturu jí pan M. předal osobně.

Dne 27.7.2012 vydala Česká inspekce životního prostředí oznámení o zahájení správního řízení o uložení pokuty žalobci. Následně byl žalobce poučen o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Na to žalobce žádal, aby mohl být přítomen výsledku ředitelky školy, vyžádat výpis z katastru, zda ředitelka byla oprávněna práce na pozemku zadat a doplnit dokazování k pořízení fotodokumentace na místě samém, neboť míra poškození stromu není taková, jak je mu vytýkáno. Podle něj není dostatečně prokázáno, že by jakkoli poškodil předmětné dřeviny rostoucí na pozemku. Se zahájením řízení nesouhlasil.

Dne 11.10.2012 proběhlo ohledání na místě ořezu stromů, kde bylo zjištěno, že došlo k částečnému obrostu poškození dřevin výmladky. Ani u jedné z poškozených dřevin nedošlo k úhynu. Byla pořízena fotodokumentace.

Dne 11.10.2012 byla jako svědek vyslechnuta Mgr. P. P., která předala písemné vyjádření, ve kterém uvedla, že stromy neřezal pan M., řezala je osoba jí blízká a tak jí nebude uvádět, je to její právo. Kromě již uvedeného uvedla, že ze strany školy nebyly placeny žádné další osoby za ořez předmětných dřevin.

Dne 14.11.2012 byl doručen inspekci dopis žalobce, ve kterém požadoval vyměnit ve spise fakturu č. 110100333, která se mění dle skutečnosti co do znění – použití plošin při ořezu stromů.

Dne 4.12.2012 vydala Česká inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát Ostrava rozhodnutí, kterým uložila žalobci pokutu ve výši 100.000 Kč za delikt, kterého se dopustil tím, že na pozemku p. č. 3621/108 v k. ú. Bruntál – město v období od 1.12.2011 do 9.12.2011 ořezem trvale poškodil 11 ks listnatých dřevin (lípa o obvodu kmene 125 cm, dub o obvodu kmene 105 cm, jasan o obvodu kmene 88 cm, jasan o obvodu kmene 104 cm, jasan o obvodu kmene 101 cm, jasan o obvodu kmene 100 cm, bříza o obvodu kmene 133 cm, bříza o obvodu kmene 109 cm, bříza o obvodu kmene 126 cm, bříza o obvodu kmene 138 cm, bříza o obvodu kmene 152 cm), a to tím způsobem, že tyto dřeviny seřízl ve výšce cca 7 m a ponechané větve ořezal na pahýly o délce cca 1-2,5 metru, čímž porušil § 7 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. Nejprve se inspekce vypořádala s navrženými důkazy a odůvodnila, z jakého důvodu některé z nich neprovedla. Dále pak shrnula dosavadní průběh řízení a dospěla k závěru, že dostatečně prokázala, že žalobce provedl v uvedeném období ořez předmětných dřevin. Ořez byl zadán P. M. a rovněž mu za něj bylo zapláceno, o čem svědčí faktura ze dne 21.12.2011. Na základě provedeného dokazování dospěla k závěru, že není důvodných

pochybností o tom, že ořez předmětných dřevin provedl P. M.. Závažnost protiprávního jednání žalobce vyhodnotila inspekce jako vysokou, neboť P. M. je subjektem, který ořez a kácení dřevin běžně provádí a mělo mu být známo, že dřeviny jsou ze zákona chráněny před poškozováním a ničením a měl znát technologie ořezu dřevin. Inspekce také zohlednila lokalitu, v níž předmětné dřeviny rostou, tj. v intravilánu města Bruntál u základní školy, okolo které denně projdou desítky až stovky lidí. Rozsah způsobené újmy o ochraně přírody a krajiny vyhodnotila inspekce jako střední, s tím že odstraněním cca poloviny korun došlo k trvalému a podstatnému snížení ekologických a estetických funkcí u 11 kusů stromů. Inspekce dospěla k závěru, že přiměřená je pokuta při spodní hranici zákonného rozpětí, která představuje pouze 10% horní hranice sazby stanovené zákonem.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, o kterém rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím, kterým odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí o uložení pokuty potvrdil. Žalovaný nejprve shrnul dosavadní průběh řízení a uvedl, že shodně s inspekcí má za jednoznačně prokázané, že odvolatel jako fyzická osoba při výkonu podnikatelské činnosti přijal od ZŠ zastoupené ředitelkou Mgr. P. P. telefonickou objednávku na ořez předmětných dřevin, když ředitelka ZŠ žádnému jinému subjektu ořez předmětných dřevin nezažádala ani neplatila. Tento ořez byl žalobcem účtován základní škole daňovým dokladem ze dne 21.12.2011. Upravený daňový doklad z důvodu, že byl změněn žalobcem cca rok po datu vystavení i s platností původního dokladu, považuje za naprosto nevěrohodný a nemůže být akceptován jako relevantní důkaz. Naopak provedená změna vyvolává pochybnosti o respektování právních předpisů v oblasti účetní. Dále ministerstvo uvedlo, že to byl žalobce, kdo přijal objednávku na ořez předmětných dřevin jako fyzická osoba při výkonu podnikatelské činnosti. Poškozením předmětných dřevin v rozporu s ustanovením § 71 se žalobce dopustil protiprávního jednání ve smyslu § 88 odst. 1 písm. c) zákona. Ministerstvo vychází z toho, že odpovědnost za jiný správní delikt má objektivní charakter, tedy jde o odpovědnost za následek a postačí tak příčinná souvislost mezi porušením právního předpisu a následkem takového jednání. Za právnické osoby a shodně i fyzické osoby při výkonu podnikatelské činnosti přitom jedná jejich zaměstnanci. Proto má ministerstvo za nepodstatné zjišťovat konkrétní osobu, která fyzicky ořez předmětných dřevin realizovala tím, že držela pilu. K námitce žalobce, že inspekce nedostatečně prokázala poškození předmětných dřevin, uvedl žalovaný, že dle napadeného rozhodnutí byl proveden ořez 11 ks vzrostlých dřevin, že ořezem předmětných dřevin došlo k odstranění cca poloviny jejich korun a že tímto zásahem byly podstatně a trvale sníženy jejich ekologické a estetické funkce. Žalovaný dále uvedl, že zjištění skutkového stavu věci na místě ze strany inspekce považuje za dostatečné, předmětné dřeviny byly dostatečně popsány ve smyslu určení jejich druhu, měření obvodu kmenu ve výšce 130 cm nad zemí a byl rovněž popsán stav těchto dřevin po ořezu ve smyslu popisu způsobu ořezu. Žalovaný pak hodnotil závažnost protiprávního jednání a vyjádřil se i k výši pokuty. Přitom se ztotožnil s hodnocením provedeným prvostupňovým správním orgánem.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správními orgány obou stupňů z hlediska žalobních námitek uplatněných v podané žalobě a při přezkumu vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 soudního řádu správního). Po té dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Vycházel přitom z následující právní úpravy:

Podle ustanovení § 88 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny uloží orgán ochrany přírody pokutu až do výše 1 000 000 Kč právnické osobě nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, že poškodí nebo zničí bez povolení dřevinu nebo skupinu dřevin rostoucích mimo les. Podle odst. 3 tohoto ustanovení se při stanovení výše pokuty přihlíží k závažnosti protiprávního jednání a k rozsahu hrozící nebo způsobené újmy ochraně přírody a krajiny.

Podle ustanovení 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny platí, že ke kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak.

V projednávané věci je sporné, zda žalovaný zjistil dostatečně skutkový stav pro závěr o tom, že se spáchaného jiného správního deliktu dopustil žalobce, jemuž byla pokuta v řízení uložena.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27.3.2015, č.j. 7 As 24/2015 – 18 poukázal na to, že podle jeho judikatury ve věcech správního trestání přiměřeně platí principy trestního práva. Odkázal přitom na své rozsudky ze dne 27. 10. 2004, č. j. 6 A 126/2002 – 59 a ze dne 13. 6. 2008, č. j. 2 As 9/2008 - 77, ve kterých konstatoval, že *„také trestání za správní delikty musí podléhat stejnému režimu jako trestání za trestné činy a v tomto smyslu je třeba vykládat všechny záruky, které se podle vnitrostátního práva poskytují obviněnému z trestného činu (...) Z těchto důvodů – a přinejmenším od okamžiku, kdy byla ratifikována Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod – není rozhodné, zda pozitivní právo označuje určité deliktní jednání za trestný čin nebo za správní delikt.“* Stejně tak lze poukázat na i rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, který soustavně vykládá ustanovení čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod jako dopadající i na správní právo trestní [srov. např. Engel a ostatní (1976), Öztürk (1984), Weber (1990) atp.]. Rovněž lze poukázat na rozsudek ze dne 30. 12. 2010, č. j. 4 Ads 44/2010 - 132, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil, že v řízení o uložení pokuty za správní delikt je třeba klást zvláštní důraz na důkladné zjištění skutkového stavu správními orgány a jejich rozhodnutí důsledně poměřovat zásadou materiální pravdy jako jednou ze základních zásad činnosti správních orgánů ve smyslu ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a zásadou vyšetřovací podle ust. § 50 odst. 3 věty druhé správního řádu. V rozsudku ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005 - 55 pak Nejvyšší správní soud vyslovil, že správní orgán je povinen postavit nad vší rozumnou pochybnost na jisto, že se deliktního jednání dopustil právě ten, kdo má být za jednání postižen, a naopak existuje-li rozumná pochybnost, tj. existuje-li ne zcela nepravděpodobná možnost, že deliktního jednání se dopustil někdo jiný než obviněný z přestupku, nelze jej za přestupek postihnout (in dubio pro reo). Otázka přičitatelnosti jednání fyzické osoby právnické osobě pak byla Nejvyšším správním soudem řešena např. v rozsudcích ze dne 9. 11. 2007, č. j. 2 As 40/2007 - 60 nebo ze dne 29. 1. 2004, č. j. 7 A 156/2000 - 54, publ. pod č. 664/2005 Sb. NSS. Z těchto rozsudků vyplývá, že v případě odpovědnosti právnické osoby za jednání osoby fyzické musí být prokázáno, kdo a v jakém rozsahu se předmětného jednání dopustil (nezaměnitelná identifikace osoby a jednání) a zda je toto jednání právnické osobě přičitatelné, a to vzhledem k jejímu vztahu k fyzické osobě.

Městský soud se proto s ohledem na uvedené zaměřil při přezkoumání napadených rozhodnutí na zjištění, zda správní orgány mimo jakoukoliv pochybnost určily, která osoba a v jakém rozsahu se fakticky vytýkaného jednání dopustila. Jak uvedl Nejvyšší správní soud,

až teprve po té, co by byla taková osoba zjištěna, by bylo možné vyhodnotit, zda lze vzhledem ke vztahu této osoby a účastníka řízení dovodit odpovědnost účastníka řízení za toto jednání.

Z napadeného rozhodnutí je patrné, že žalovaný považoval za dostatečné zjištění inspekce, že žalobce jako fyzická osoba při výkonu podnikatelské činnosti přijal od ZŠ zastoupené ředitelkou Mgr. P. telefonickou objednávku na ořez předmětných dřevin, když vycházel ze zjištění, že žalobce je subjektem, který ořez a kácení dřevin běžně provádí. Sám žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že nepovažoval za podstatné zjišťovat konkrétní osobu, která fyzicky ořez předmětných dřevin realizovala tím, že držela pilu. Tento závěr žalovaného je ale zcela v rozporu s citovanou judikaturou.

Žalovaný sice správně uvedl, že odpovědnost za jiný správní delikt právnické osoby je koncipována jako odpovědnost objektivní, tedy bez ohledu na zavinění, ale následně dospěl k nesprávnému závěru, že vzhledem k tomu, že za právnické osoby a shodně i fyzické osoby při výkonu podnikatelské činnosti jednájí v rozsahu svého pracovního zařazení jejich zaměstnanci, bylo nepodstatné zjišťovat konkrétní osobu, která fyzicky ořez předmětných dřevin realizovala tím, že držela pilu. Objektivní odpovědnost ale v žádném případě neznamená, že by nemělo být prokázáno, kdo a v jakém rozsahu se předmětného jednání dopustil.

V daném případě tak nadále existují důvodné pochybnosti, zda se předmětného protiprávního jednání dopustil žalobce, resp. osoby, jejichž jednání mu mohlo být žalobci přičitatelné. Pokud dospěl správní orgán k závěru, že jednání osoby, která provedla ořez stromů v areálu základní školy, je přičitatelné účastníkovi řízení, je nezbytné, aby tato fyzická osoba byla jednoznačně identifikována. Dokud ale nebude prokázáno, která fyzická osoba nadlimitní dřeviny pokácela, není možné učinit závěr o odpovědnosti žalobce za zničení dřevin.

Z napadeného rozhodnutí je patrné, že správní orgány vycházely pouze z určité míry pravděpodobnosti skutkového děje. To ostatně připouští i žalovaný, když uvádí, že správní orgán není povinen zjistit spolehlivě úplný skutkový stav. Soud považuje za nedostatečné, pokud žalovanému stačilo zjištění, že si u žalobce ředitelka základní školy ořez objednala, když sama ředitelka k vlastnímu ořezu nebyla schopná říci bližší informace. Své původní tvrzení o tom, že u ořezu z důvodu pracovního zaneprázdnění nebyla a neví, kdo ho provedl, následně změnila tak, že ořez provedla osoba jí blízká, kterou nechce prozradit. Žalobce připouští pouze to, že na místě ořezu byl, ale jen proto, že poskytl k provedení ořezu plošinu. Stejně tak jako ředitelka ZŠ tvrdí i on, že ořez provedla osoba jemu blízká a ani on nechce její totožnost prozradit. Z uvedeného ale v žádném případě nevyplývá jednoznačný závěr o osobě, která ořez fakticky provedla. Pokud žalovaný nepostavil na jisto, kdo ořez provedl, nemohl proto učinit ani závěr o tom, že za ořez stromů je odpovědný žalobce jako fyzická osoba podnikající v oboru. Neměl totiž dostatečné podklady pro učinění závěru o tom, zda je toto jednání žalobci přičitatelné, když nezjistil, v jakém je žalobce k osobě, která ořez fakticky provedla.

Žalobci lze dát za pravdu i v tom, že neprovedl dostatečné důkazy ke zjištění skutkového stavu, o němž by nebyly důvodné pochybnosti, když za situace, kdy neměl zjištěno, kdo bylo osobou provádějící ořez, odmítl, resp. inspekce odmítla provedení výslechu školníka, který, jak vyplývá ze správního spisu, u prováděného ořezu stromů byl přítomen a je velká pravděpodobnost, že by mohl osobu provádějící ořez stromů identifikovat. Je

překvapivé, že žalovaný této možnosti k získání informací nevyužil a závěr o odpovědnosti žalobce učinil pouze na nepřímých důkazech. Soud si je vědom toho, že žalovaným zjištěné skutečnosti rámcově mohou vést k přesvědčení o tom, že pachatelem je žalobce, a to zejména z důvodu, že právě u něj ředitelka ZŠ ořez objednala, právě jemu byl na základě vystavené faktury ořez uhrazen a byl to právě žalobce, který požádal dne 11.11.2012 o výměnu faktury, tak že v nově předložené faktuře je namísto ořezu stromů účtováno za použití plošin při ořezu stromů, což odůvodnil tím, že nová faktura je dle skutečnosti. Tento důvod působí vskutku nepřesvědčivě. Z těchto důkazů ale v žádném případě není možné učinit závěr o tom, kdo ořez provedl a z jakého důvodu je jeho protiprávní jednání přičitatelné žalobci.

Soud proto dospěl k závěru, že skutkový stav nebyl dostatečně zjištěn tak, aby bylo na jeho základě možno učinit závěry o odpovědnosti účastníka řízení a jejím rozsahu, a v návaznosti na to také o odpovídající sankci. Vzhledem k tomuto závěru, považuje soud za předčasné, aby zabýval dalšími žalobními námitkami, které se týkají míry poškození dřevin a výše uložené pokuty.

Na žalovaném nyní bude, aby doplnil dokazování tak, aby bylo zjištěno, kdo fakticky provedl ořez stromů na pozemku u základní školy a v jakém vztahu byl k žalobci. Teprve na základě těchto zjištění pak může učinit závěr o případné odpovědnosti žalobce a o tom, zda jsou splněny zákonem dané podmínky pro uložení pokuty. Její výši řádně odůvodní.

Z důvodů shora rozvedených dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná, neboť nebylo dostatečně prokázáno, že by inspekci stíhané delikt ní jednání bylo přičitatelné žalobci. Soud proto žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 4 s. ř. s.). Žalovaný správní úřad je právním názorem, vysloveným Městským soudem v Praze v dalším řízení vázán (ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanoveními § 60 odst. 1 s. ř. s. Ve věci úspěšnému žalobci náleží náhrada nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému správnímu úřadu. Tyto náklady spočívají v nákladech souvisejících se zastoupením žalobce advokátem dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to za tři úkony po 3.100,- Kč (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, účast u jednání soudu dne 5.5.2016) a tři režijní paušály po 300,- Kč. Náklady za právní zastoupení činí částku 10.200,- Kč. Dále soud přiznal zástupci žalobce náhradu za promeškaný čas ve výši 1600,- Kč dle ustanovení § 14 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. za 16 půlhodin a cestovné na trase Praha – Bruntál a zpět osobním automobilem v celkové částce 3862,- Kč.. Celkem tedy činí náklady na právní zastoupení 15.662,- Kč.

K tomu nutno připočítat daň z přidané hodnoty ve výši 21% z této částky, neboť zástupce žalobce osvědčil před soudem, že je plátcem této daně, která v dané věci činí 3.289,02 Kč. Další náklady představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000,- Kč, a proto soud přiznal žalobci právo na náhradu nákladů řízení ve výši 21.951,02 Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odstavec 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 5. května 2016

JUDr. Hana V e b e r o v á
předsedkyně senátu